

หน่วยการเรียนรู้ที่

ความรู้เบื้องต้นและข้อควรรู้เกี่ยวกับ ดนตรี

ชั่วโมงที่ ๒ เรื่อง

- ประวัติศาสตร์ และวิวัฒนาการของดนตรีสากล
- อิทธิพลของดนตรีสากลในประเทศไทย

สาระการเรียนรู้

๑. ประวัติศาสตร์ และวิวัฒนาการของดนตรีสากล
๒. อิทธิพลของดนตรีสากลในประเทศไทย

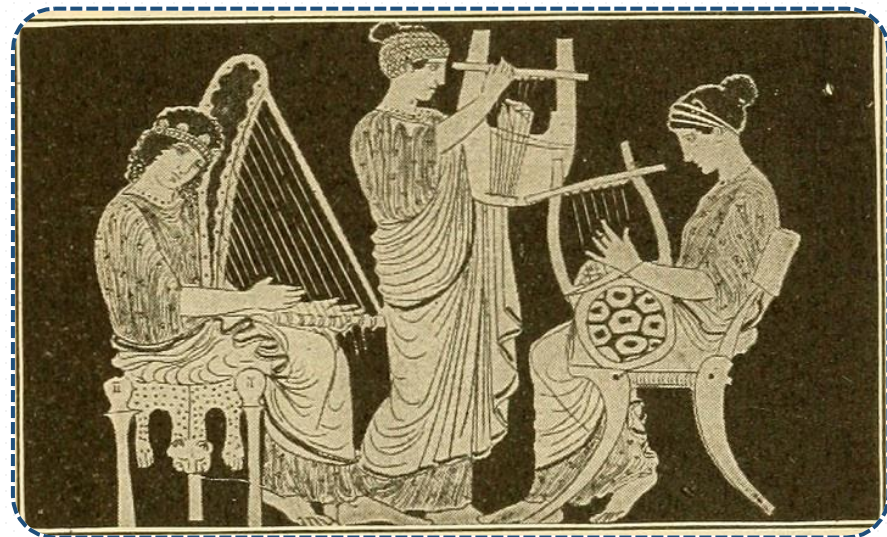

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ดนตรีในยุคเริ่มต้น

ดนตรีสากลในยุคเริ่มต้นนับจากการที่กลุ่มคนในแถบประเทศทางตะวันตกริเริ่มการสร้าง เครื่องดนตรี โดยเฉพาะชนชาติกรีกโบราณ ที่ถือว่าเป็นแหล่งกำเนิดของความรู้ทางศิลปวิทยาทั้งหลาย ทั้งความรู้ทางคณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา การเมืองการปกครอง ตลอด จนดนตรี จนกระทั่งเป็นรูปแบบของดนตรีตะวันตกมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ดนตรีกับการศาสนา

ดนตรีสากลเป็นดนตรีที่มีต้นกำเนิดทางกลุ่ม ประเทศในทวีปยุโรป (ตะวันตก) ดนตรีในยุคแรก ๆ เป็นดนตรีที่ถูกนำมาใช้กับกิจการทางศาสนา เพื่อประโยชน์ในการสร้างศรัทธาทางศาสนา เป็นกิจกรรมแสดงความสามัคคีของศาสนิกชน ดนตรีสากลมีปฏิสัมพันธ์กับศาสนาหลักของ ทวีปยุโรป คือ คริสต์ศาสนา ในคราวเริ่มแรก เป็นดนตรีเพื่อประกอบการสวดสรรเสริญพระเจ้า หลังจากนั้นเพลงและดนตรีก็ได้รับการพัฒนา อย่างแพร่หลายและมีประโยชน์ นอกเหนือไป จากการใช้เพียงในโบสถ์ ความคิดริเริ่มของคีต กวีอยู่ภายใต้ การอุปถัมภ์ขององค์กรทางศาสนา เป็นหลัก

ดนตรีในโบสถ์

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคกลาง The Middle Ages ค.ศ. ๘๕๐ - ๑๔๕๐

ดนตรียุคกลาง มีอีกชื่อหนึ่งว่า ยุคเมดิอีวัล (Medieval Period) เป็นดนตรีที่ฟังฟังและอยู่ควบคู่กับ คริสต์ศาสนา ดนตรีที่ชัดเจนคือการร้องเพลงสวดที่เป็นการร้องทำนองเดียว (Monophony) โดยได้รับ มรดกทางดนตรีจากกรีก ผ่านการใช้ภาษาละติน และได้มีการพัฒนาการร้องเป็น ๒ ทำนอง (Polyphony) ในราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๑ ซึ่งใช้สำหรับขับร้องในโบสถ์เป็นหลัก จากนั้นเพลงและดนตรีได้ขยาย วงกว้างสู่กิจกรรมของคฤหัสถ์ ขับร้องเพื่อความบันเทิงเรีงรมย์

ขอบคุณรูปภาพจาก
<https://www.hamaphil.com>

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (The Renaissance Period)

ค.ศ. ๑๔๕๐ - ๑๖๐๐)

ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา เป็นยุคแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยาเนื่องจากคำว่า Renaissance แปลว่า การเกิดใหม่ โดยแนวคิดแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยานี้ เกิดจาก ปัญญาชนแถบตะวันตกสนใจความรู้ที่นอกเหนือจากศาสนา พยายามออกจากรูปแบบที่เคร่งครัด ของศาสนา ดนตรีในยุคนี้มักจะเป็น การเริ่มร้องหมู่เล็ก ๆ ส่วนใหญ่เพื่อสรรเสริญพระเจ้า และเพื่อ ความบันเทิง ร้องกันในโบสถ์ มี ๔ แนว คือ โซปราโน อัลโต เทเนอร์ และเบส

คีตกวีที่มีชื่อเสียง

กีโยม ดูฟาย Guillaume Dufay
จอสแกง เด เปร Josquin des Prez
จิโอวันนี เปอลุยจี ปาเลสตรินา
Giovanni Pierluigi Palestrina,

▲ กีโยม ดูฟาย Guillaume Dufay

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคบาโรก (Baroque ค.ศ. ๑๖๕๐ – ๑๗๕๐)

เป็นคำที่มาจากภาษาโปรตุเกส หมายถึง ไข่มุกที่บิดเบี้ยว อธิบายความหลากหลาย ทางศิลปะที่มีการตกแต่งสร้างความสวยงาม ซึ่ง ดนตรีก็ถือเป็นหนึ่งในนั้น ช่วงระยะเวลาของยุคบาโรก เป็นช่วงเวลาที่ นักดนตรีให้ความสนใจกับการสร้างรสนทางดนตรีให้สอดคล้องกับ ความรู้สึกและอารมณ์ เจ.เอส. บาค ของมนุษย์

ในยุคบาโรกเป็นยุคแห่งการวางรากฐาน การบันทึกโน้ตที่ ส่งผลมาถึงปัจจุบัน ได้แก่ บรรทัดห้าเส้น การใช้กุญแจซอล กุญแจฟา เป็นต้น

คีตกวีที่มีชื่อเสียง

โยฮันน์ เซบาสเตียน บาค หรือ เจ.เอส.บาค

Johann Sebastian Bach

จอร์จ ฟริเดอริก แฮนเดล

George Frideric Handel

▲ เจ.เอส.บาค

Johann Sebastian Bach

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคคลาสสิก (Classical Period ค.ศ. ๑๗๕๐ - ๑๗๖๕)

ยุคคลาสสิก ราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ สมัยนี้ตรงกับ การปฏิวัติ และการปฏิรูปใน สหรัฐอเมริกา และประชาชนในยุโรปมีความตื่นตัวเรื่อง การเมืองและประชาธิปไตยมากขึ้น ลักษณะ ของดนตรีในสมัยคลาสสิกที่ เปลี่ยนไปจากสมัยบาโรกที่เห็นได้ชัด คือ ไม่นิยมการสอดประสานของ ทำนองที่เรียกว่าแคน์เตอร์พอยต์ (Counterpoint) หันมานิยมการเน้นทำนอง การแต่งเพลงในยุคนี้ เกิดจากความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของคีตกวีที่ จะเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับลีลาและ โอกาสตามอารมณ์ของ

คีตกวีที่มีชื่อเสียง

ฟรานซ์ โจเซฟ ไฮเดิน

Franz Joseph Haydn

โวล์ฟกัง อะมาเดอุส โมซาร์ท

Wolfgang Amadeus Mozart

ลูดวิก ฟาน เบโทเฟน

Ludwig Van Beethoven

ฟรานซ์ โจเซฟ ไฮเดิน

Franz Joseph Haydn

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคโรแมนติก (Romantic Period ค.ศ. ๑๘๒๕ - ๑๙๐๐)

ยุคโรแมนติก สมัยนี้ตรงกับสมัยนโปเลียนแห่งฝรั่งเศส เป็นยุคที่ค่อนข้างจะตรงกันข้ามกับ ยุคคลาสสิกที่เคร่งครัดกฎระเบียบทางการประพันธ์ ยุคโรแมนติกจะเน้นที่เนื้อหาอารมณ์ ของบทเพลงเป็นหลัก โดยให้อารมณ์ของเพลงตามจินตนาการของคีตกวี ฉะนั้น โครงสร้างของบทเพลง ย่อมมีความหลากหลายละเอียดอ่อน และมีความแตกต่าง มีการคิดค้นหลักการประสานเสียงใหม่ ให้เกิดความแตกต่างจากยุคก่อนหน้า ทั้งยังมีการใช้สีสันทันของเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรีให้สื่อและ แสดงออกทางอารมณ์

คีตกวีที่มีชื่อเสียง

จิน ซีเบลิวส Jean Sibelius

ฟรานซ์ ลิซซต์ Franz Liszt

เฟลิกซ์ เมนเดลโซห์น

เฟรเดอริก โชแปง Frederic Chopin,

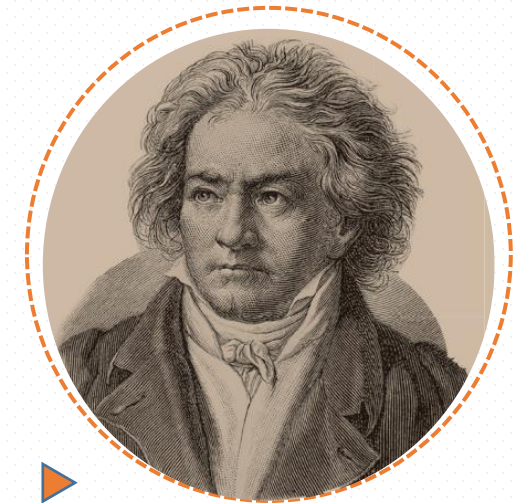
โรเบิร์ต ชูมานน์ Robert Schumann

ริชาร์ด วากเนอร์ Richard Wagner

โยฮันเนส บราห์มส์ Johannes Brahms

ปีเตอร์ อิลิช ไชคอฟสกี Peter Ilyich Tchaikovsky

ลูดวิก ฟาน เบโทเฟน Ludwig Van Beethoven

ลูดวิก ฟาน เบโทเฟน
Ludwig Van Beethoven

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคอิมเพรสชันนิสซึม Impressionism ค.ศ. ๑๘๕๐ - ๑๙๓๐

ยุคอิมเพรสชันนิสซึม เป็นสมัยที่ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ คัดแปลงผลผลิตทาง ดนตรีดั้งเดิมจากสมัยโรแมนติกให้แปลกออกไปตามจินตนาการของผู้แต่ง มีการทดลอง คัดแปลง สิ่งใหม่ ๆ หากแต่ในด้านดนตรีผู้ประพันธ์มักสรรหาเครื่องดนตรีแปลก ๆ หรืออุปกรณ์ การประพันธ์ใหม่ ๆ เข้ามาผสมผสานกับแนวคิดของตน ทำนองเพลงอาจนำมาจากกลืนอายของทางเอเชีย หรือประเทศใกล้เคียง แล้วมาประยุกต์ คัดแปลงให้เหมาะสมกับดนตรีในยุคนี้

คีตกวีที่มีชื่อเสียง

โคลด-อะซึล เดอบุสซี Claude-Achille Debussy

มอริส ราเวล Maurice Ravel

เอริก ซาตี Erik Satie

เฟรเดอริก เดอลิอุส Frederick Delius

▲
โคลด-อะซึล เดอบุสซี Claude-Achille Debussy

ประวัติศาสตร์ และ วิวัฒนาการของดนตรีสากล

ยุคศตวรรษที่ ๒๐

ยุคศตวรรษที่ ๒๐ นับจาก ค.ศ. ๑๙๐๐ เป็นต้นมา เนื่องจากสังคมโลก โดยเฉพาะในยุโรป มีความหลากหลายมาก และการถ่ายเทของประชากรในโลก เป็นไปอย่างกระจายแพร่หลาย จึงส่งผล ต่อระบบความคิดของนักประพันธ์เพลง คีตกวีออกนอกกรอบและระเบียบของ ดนตรีอย่างเป็นอิสระ รวมถึงเกิดเครื่องดนตรีที่ใช้ไฟฟ้า ผนวกกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์หรือแนวคิด ของศาสตร์สาขาอื่น ๆ จึงทำให้แนวของดนตรีและลีลาของดนตรีเกิดเป็นรูปแบบใหม่ ๆ

คีตกวีที่มีชื่อเสียง

อาร์โนลด์ โชนเบิร์ก Arnold Schoenberg

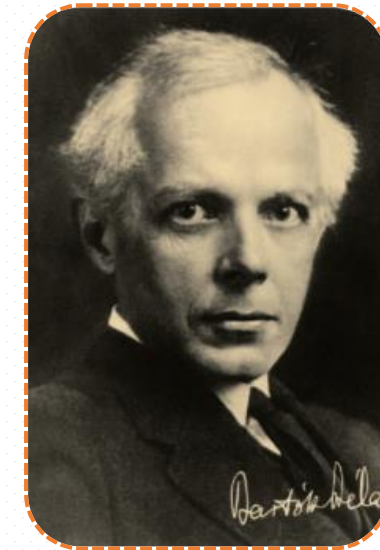
เบลา บาร์ตอก Bela Bartok

อิกอร์ สตราวินสกี Igor Stravinsky

อัลบาน เบิร์ก Alban Berg

เซอร์เก โพรโกเฟียฟ Sergei Prokofiev

ฟิลิป กลาส Philip Glass

เบลา บาร์ตอก Bela Bartok

อิทธิพลของดนตรีสากลในประเทศไทย

การเข้ามาของดนตรีสากล

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ดนตรีสากลในฐานะดนตรีของชาวต่างชาติ (ฝรั่ง) เดินทางเข้ามาใน ราชอาณาจักรอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แตรทองเหลือง จากยุโรปได้เข้ามาพร้อมกับ ชาตินิวลันดา คนไทยได้นำมาใช้เป่าในการเสด็จของ พระมหากษัตริย์ โดยเรียกชื่อตามชนชาติที่นำ แตรเข้ามาว่า “แตรนิวลันดา” ปลายรัชสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช การติดต่อสัมพันธ์กับทางยุโรป ได้ขาดไปเป็นเวลายาวนาน จนกระทั่งในปลายรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีทหารชาวอังกฤษเข้ามา รับราชการในกรุงสยาม และได้เริ่มนำแตรและ สัญญาณแตรทางทหารเข้ามาใช้ในกองทัพ ตลอดจน พัฒนาเป็นกรมทหารมหาดเล็ก รักษาพระองค์ และ เป็นที่นิยมมาถึงปัจจุบัน

อิทธิพลของดนตรีสากลในประเทศไทย

แตรฝรั่งหหลวง

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ กรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ ทรงรับนักดนตรีฝรั่งที่มีฝีมือทางด้านแตร ชื่อ จาคอป ไฟต์ (Jacop Feit) เพื่อให้ฝึกสอนการเป่าแตรแก่ทหารกอง แตรวงในวังหน้า ทำให้แตรวงของวังหน้าเป็นที่เลื่องลือ และได้ ถูกนำไปใช้ในพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ

ต่อจากนั้น แตรวงได้เฟื่องฟูเมื่อทูลกระหม่อมบริพัตรฯ มี พระดำริให้กระจายแตรของกองทัพเรือ ไปสู่นหน่วยงานต่าง ๆ และทรงสนับสนุนดนตรีตะวันตกนอกเหนือจากแตร เช่น ให้มีการเรียนการสอน เครื่องเป่าประเภทเครื่องลมไม้ และพัฒนาเป็นวงดุริยางค์ของกองทัพต่าง ๆ ในปัจจุบัน

ทูลกระหม่อมบริพัตร ฯ

อิทธิพลของดนตรีสากลในประเทศไทย

เพลงไทยสากล

เพลงไทยสากล เป็นเพลงที่ขับร้องโดยใช้ภาษาไทย และเริ่มจากการนำทำนองไทยเดิม ใส่เนื้อร้องบรรเลงและขับร้อง โดยลดทอนการเอื้อนแบบเพลงไทยเดิม และบรรจุคำร้องเพิ่มให้มากขึ้น โดยใช้มาตรฐานของโน้ตเพลงแบบสากล จนเป็นเพลงไทยแนวใหม่

วงดนตรีลูกกรุง

อิทธิพลของดนตรีสากลในประเทศไทย

แตรวาง

จากแตรหลวงได้ขยายสู่แตรของกองทัพ จากนั้นแตรได้มีวิวัฒนาการหลายรูปแบบทั้ง การใช้งาน และบทเพลง เกิดวงดนตรีชนิดหนึ่งเรียกว่าแตรนั่งบรรเลง จากการผสมผสานความรู้ทาง ดนตรีไทยถ่ายทอดด้วยแตรวาง

แตรวางได้แพร่กระจายสู่วิถีของชาวบ้าน เนื่องจากมีนักดนตรีจำนวนหนึ่ง ทั้งเคย เป็นนักดนตรีไทยและเป็นอดีตทหารแตรได้ตั้งวงดนตรีของตน แตรวางถือว่าเป็นวงดนตรีที่ได้รับความนิยมมากในขณะนั้น ได้เข้าร่วมทั้งในพิธีกรรมต่างๆ ของชาวบ้านและพิธีทางศาสนา เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานกฐิน งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานศพ เป็นต้น

แตรวางชาวบ้าน